

BELEIDSADVIEZEN

INLEIDING

DEEL 1: OF

DEEL 2: HOE

OVERZICHT INTERVENTIES EN DEELONDERZOEKEN

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

001 EPIDEMIOLOGIE

002 GEDRAG

003 PROCES-EVALUATIE

004 RIOOLWATERSURVEILLANCE

005 VIROLOGISCH ONDERZOEK

COLOFON

INLEIDING

Op donderdag 8 april 2021 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden waarin betrokkenen bij de pilots **grootschalig risicogericht testen** in Bunschoten en Dronten gezamenlijk de onderzoeksresultaten hebben geduid. Dit waren betrokkenen op het gebied van de uitvoering van het grootschalig risicogericht testen en van onderzoek daarnaar, en betrokkenen bij beleid.

Hieronder wordt beschreven tot welke beleidsadviezen deze aanwezigen zijn gekomen, op basis van de ervaringen en de geduide onderzoeksresultaten. De adviezen zijn onderverdeeld in twee delen. Het eerste deel omvat adviezen ten behoeve van de overweging of grootschalig risicogericht testen in de toekomst in andere regio's uitgevoerd moet worden. Het tweede deel omvat adviezen ten behoeve van hoe het **grootschalig risicogericht testen** opgezet zou moeten worden, mocht hiertoe besloten worden.

Als in de beleidsadviezen gesproken wordt over grootschalig risicogericht testen (GRT) dan wordt hiermee bedoeld de activiteiten zoals uitgevoerd in de pilotgemeenten Dronten en Bunschoten in het kader van de pilot **grootschalig risicogericht testen** die liep van 8 februari 2021 tot 21 maart 2021.

BELEIDSADVIEZEN

BELEIDSADVIEZEN

DEEL 1: OF

DE DOELSTELLING VAN GRT OP POPULATIELEVEL MOET HELDER ZIJN

De aanwezigen onderschrijven datgene wat ook uit de expert meetings over ethische en juridische aspecten bleek: de doelstelling van GRT is op dit moment onduidelijk. Dit bemoeilijkt een evaluatie van het succes van GRT.

Als het doel is 'beter zicht hebben op verspreiding van het virus', dan is GRT een succes als een groter percentage dan regulier zich heeft laten testen, ongeacht welke uitslag daaruit voortkomt, en er bron- en contactonderzoek wordt uitgevoerd bij een positieve test. Dan zijn het testen en het bron- en contactonderzoek onderzoeksmethodes om zicht op verspreiding te krijgen.

Als het doel is 'verspreiding van het virus tegengaan' dan is GRT een succes als meer mensen zich (frequenter) laten testen én als mensen met positieve tests (eerder) worden geïdentificeerd én als deze mensen in isolatie gaan. Dan zijn het testen en het bron- en contactonderzoek geen

onderzoeksmethodes, maar een manier om interventies aan te kunnen bieden aan besmette personen, waardoor verdere verspreiding van het virus wordt tegengegaan. Voor beide doelen is het belangrijk dat meer mensen zich laten testen op corona. Tijdens de bijeenkomst hebben de betrokkenen hun twijfel uitgesproken of GRT aanpak daar voldoende mate in is geslaagd. Een gebrek aan urgentie (zie verder) kan daaraan bijgedragen hebben.

Een onduidelijk doel bemoeilijkt, ten slotte, ook een goede kosten- en baten analyse, want welke kosten en baten moeten er meegenomen worden in deze analyse?

Het advies is om een heldere doelstelling te formuleren voor GRT, om een aanpak te kunnen implementeren die aansluit bij deze doelstelling, om te komen tot een goede kosten- en baten analyse, en om duidelijkheid te creëren over de toepassing zijnde juridische en ethische kaders.

BELEIDSADVIEZEN

CRITERIA EN RANDVOORWAARDEN MOETEN DUIDELIJK ZIJN

De criteria wanneer GRT ingezet zou moeten worden en welke randvoorwaarden aanwezig dienen te zijn bij inzet, worden op dit moment onduidelijk bevonden. Die zouden verhelderd moeten worden.

Het advies is om de criteria en de randvoorwaarden te verhelderen en hierbij de

expertise, informatie en inzichten van de GGD te gebruiken, bijvoorbeeld over infectiedruk.

Daarnaast is het belangrijk om de gemeente te betrekken, onder andere voor informatie over de ervaren urgentie van de infectiedruk onder bewoners.

ZET GRT ALLEEN IN ALS DE URGENTIE HOOG IS VANUIT INFECTIEZIEKTEBESTRIJDING ÉN ALS DE URGENTIE GEVOELD WORDT DOOR DE BURGERS

De deelnemers zijn van mening dat er vanuit infectieziekte- bestrijding urgentie moet zijn voordat GRT ingezet wordt, bijvoorbeeld bij een hoge lokale infectiedruk of bij de verspreiding van een nieuwe variant van het coronavirus. Een bijkomend voordeel hiervan is dat bij een hogere incidentie meer positieve testen gevonden zullen worden en de kosten per positieve test lager zijn. Daarnaast is de verwachting dat de huidige doelstellingen van GRT ('zicht krijgen op

verspreiding van het virus' of 'verspreiding van het virus tegengaan') weinig gevoelde urgentie oproepen bij burgers. Als de urgentie er niet is, is mogelijk de testbereidheid te laag waardoor er een lage opkomst is bij het testen en de effectiviteit laag is.

Het advies is om GRT alleen in te zetten als de urgentie hoog is vanuit infectieziektebestrijding én als de urgentie gevoeld wordt door de burgers. Dit laatste zou eventueel gecreëerd kunnen worden met communicatie-interventies

BELEIDSADVIEZEN**KOSTEN ZIJN MOEILIK TE DUIDEN**

De in kaart gebrachte kosten zijn moeilijk te vergelijken met de kosten van regulier testen, en daarmee dus lastig te duiden door de deelnemers. Vragen die hierbij naar voren kwamen zijn: hoeveel is het waard om een extra positieve test te vinden? Wat zijn de (maatschappelijke) kosten van het niet identificeren van een besmet persoon zonder klachten?

DEEL 2: HOE

MAAK DE VOORDELEN VAN TESTEN PERSOONLIJK RELEVANT

De deelnemers zijn van mening dat de doelstelling 'zicht krijgen op het virus' mogelijk te weinig persoonlijk relevant is voor burgers (zonder klachten) om zich te laten testen.

Het advies is om de voordelen van het testen op individueel niveau beter te communiceren, en na te denken over de vraag van burgers:

'wat levert dit voor mij persoonlijk op?'. De populariteit van fieldlabs laat zien dat mensen bereid zijn zich te laten testen, als het hen direct iets oplevert (bijvoorbeeld een concert bezoeken). Een persoonlijk relevant gevolg voor GRT zou kunnen zijn: 'u besmet dan geen mensen in uw omgeving zonder dat u het weet'.

DUIDELIJKE EN EENDUIDIGE COMMUNICATIE OVER WAAROM ER GETEST WORDT

De pilotgemeenten hebben te maken gehad met wantrouwige reacties van burgers op GRT. De communicatie over GRT was niet altijd even duidelijk of eenduidig, wat mogelijk geleid heeft tot complot denken en wantrouwen bij burgers.

Ook lokale ambassadeurs kunnen een kanaal zijn om burgers te informeren, bijvoorbeeld in een campagne. Het is dan wel belangrijk hen te begeleiden en voor te bereiden op mogelijke weerstand en negatieve reacties.

VERLAAG DREMPELS TOT TESTEN

Het verlagen van ervaren drempels om te testen kan de testbereidheid verhogen. Te denken valt aan het laten testen zonder afspraak, geografische nabijheid van

testlocaties en het gebruiken van minder invasieve vormen van afname zoals een mondspeelkit.

BELEIDSADVIEZEN

BELEIDSADVIEZEN

GEBRUIK EEN TESTMETHODE DIE ACTUELE VAN OUDE INFECTIES KAN ONDERSCHIEDEN

Gestreefd moet worden naar een test waarmee zoveel mogelijk actuele infecties worden opgespoord. Dit om te voorkomen dat mensen vanwege een oude infectie positief testen en onnodig in isolatie moeten. Dit kan worden ondervangen door het inzetten van een minder sensitieve test zoals

de mondspoelkit. Bijkomend voordeel van deze test, naast de al genoemde drempelverlagende werking, is dat deze test door mensen zelf kan worden uitgevoerd op een testlocatie, waardoor er minder personeel nodig is en kosten worden bespaard.

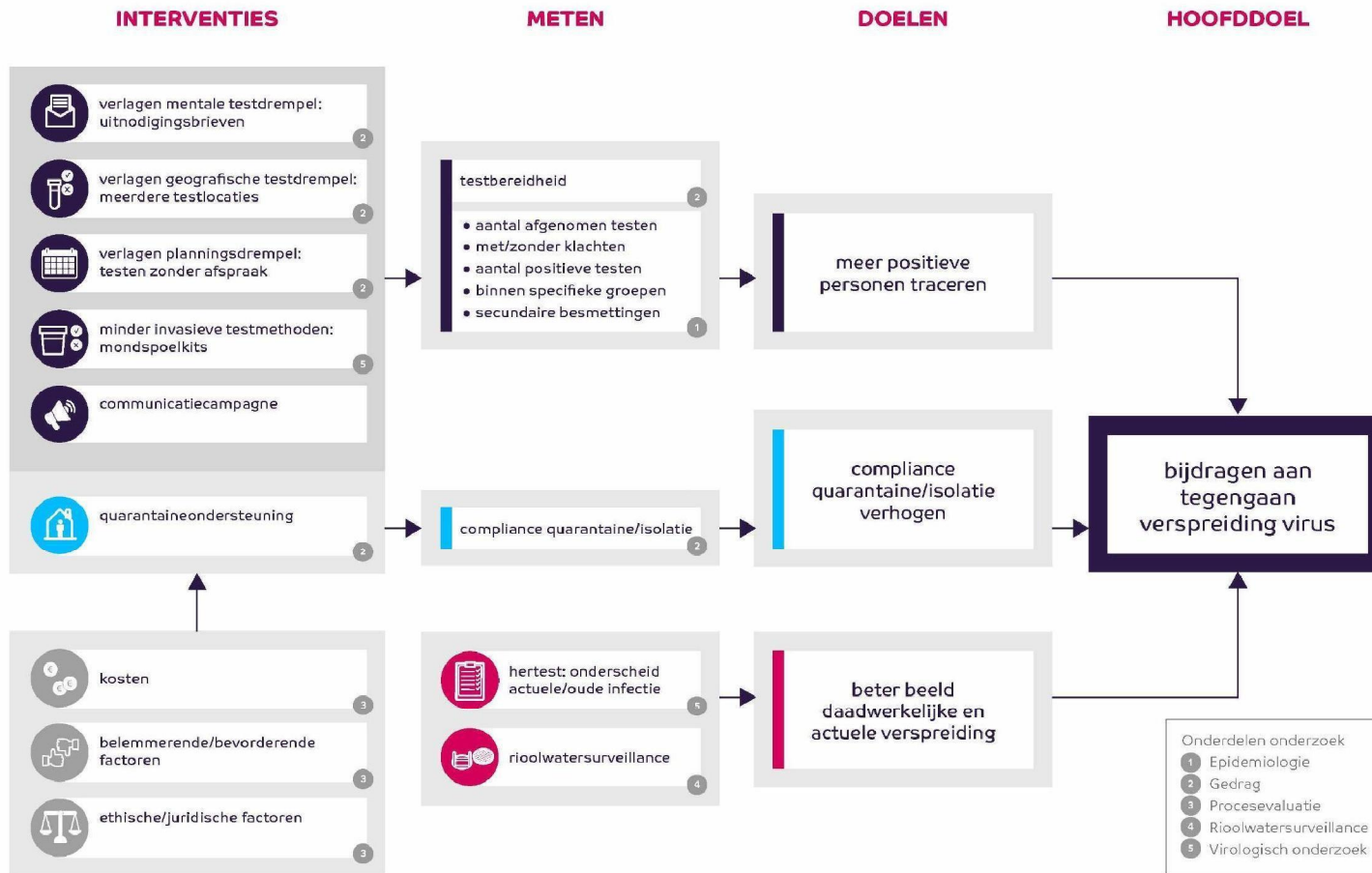
GRT DIENT SNEL OPGEZET TE KUNNEN WORDEN

GRT moet snel opgezet kunnen worden, op locaties waar en tijdstippen waarop de urgentie erom vraagt. De inzichten en ervaringen die de pilots hebben opgeleverd, kunnen hieraan bijdragen. Er wordt gewerkt met GGG GHOR Nederland om een toolbox te maken voor toekomstige GRT-regio's en er wordt een platform opgericht voor het uitwisselen van ervaringen. Het snel opzetten van GRT kan bereikt worden door GRT zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de huidige manier van infectieziektebestrijding door de GGD.

Voor de uitvoering van GRT wordt geadviseerd om binnen de GGD een projectorganisatie in te richten die zich richt op het organiseren van zaken zoals het regelen van dataprivacy, faciliteiten, communicatie en afstemming met de gemeente. Een goede voorbereiding voor het kunnen opzetten van GRT is nodig, maar dient wel snel te gebeuren. Het is daarom aan te bevelen dat GGD'en zich hier al op voorbereiden voordat GRT in hun regio aan de orde is.

OVERZICHT INTERVENTIES EN DEELONDERZOEKEN

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

001 EPIDEMIOLOGIE

TESTSTRAATBEZOeken

Testers zonder klachten: 83% in Bunschoten, 84% in Dronten

Testen via open inloop: 92% Bunschoten, 61% Dronten

Positieve testen: 7,5% Bunschoten, 1,5% Dronten

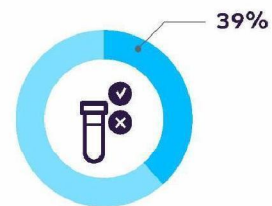
In Bunschoten neemt % personen met actuele infectie zonder klachten ('asymptomaten') iets toe, van 7,5% vóór de pilot naar 13,5% tijdens de pilot

Teststraatbezoeken per persoon tijdens pilot

BUNSCHOTEN

DRONTEN

CONCLUSIE

Testbereidheid neemt toe met leeftijd, meer mensen in de pilot kwamen testen zonder klachten

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

002 GEDRAG

GEDRAGSINTERVENTIES GROOTSCHALIG TESTEN

Dronten en Bunschoten: deelname 'verspreiding in kaart brengen'.

Gedragsvragen: Hoe kan men mensen motiveren om deel te nemen aan testen (deel 1)? En hoe kan testen (deel 1) en isolatie beter gefaciliteerd worden (deel 2)?

Nu alleen resultaten Deel 1: test deelname

Uitnodigings- en herinneringsbrieven:

gemeente (pilot, in kaart brengen) & gedragsunit versie (redenen)

Nabijheid testlocatie manipuleren: bus rouleren & wijklocatie openen.

Ter vergelijking:

Effect van grootschalig testen Dronten: 1.6% mensen per week testen vóór pilot en 8.4% mensen per week tijdens de pilot.

Effect van grootschalig testen Bunschoten: 2% mensen per week vóór pilot en 10.1% mensen per week tijdens de pilot.

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

NABIJHEID VAN DE TESTSTRAAT

Dronten:

2 vergelijkbare dorpen, 1 extra test locatie 600m vs 10.4km
 29,0% (wekelijks 9.1%) vs 17,5% (wekelijks gemiddelde 4.5%)
 Odds ratio = 1,92, 95% CI [1,75 - 2,10]
 Twee keer zo veel mensen kwamen 2 keer en
 drie keer zo veel mensen kwamen 3 keer.

Bunschoten:

2 wijken, 4 weken bus rouleren voor 1 week
 Locatie 1 afstand: zonder bus 3.9km, met bus 200m
 Locatie 2 afstand: zonder bus 2.4km, met bus 1km
 7.1% zonder bus en 10.2% met bus (Incidence rate = 1.35 [1.14 -1.59])
 Effect door wijk 1: 5% zonder en 13.3% met bus in de wijk.

CONCLUSIE

Afstand testlocatie lijkt relevant te worden vanaf 3-4km

Geen verschil: gemiddelde afstand inwoner 2.4km naar 1km

5% naar 13.3% per week: gemiddelde afstand inwoner 3.9km naar 200m

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

UITNODIGINGSBRIEVEN

Geen relevante verschillen tussen brieven in beiden locaties, maar wel tussen gemeenten.

CONCLUSIE

Geen relevante verschillen tussen de twee brieven, maar de uitgebreide brief is mogelijk beter in te zetten

Verdronken in alle media aandacht? Contaminatie?

Als 'even goed': brief 1 gemeente pilot specifiek, brief 2 generiek

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

003 PROCES-EVALUATIE

WAT KOSTTE HET GROOTSCHALIG RISICOGERICHT TESTEN EXTRA? EN WAT LEVERDE HET OP?

	Pilotgemeente Bunschoten	Pilotgemeente Dronten
Totale investering	€1,5 miljoen (€1,3 - €1,8 miljoen)	€2,1 miljoen (€1,5 - €2,5 miljoen)
Kosten per extra test	€173 (€151 - €212)	€144 (€131 - €211)
Kosten per extra positieve test	€4.951 (€3.681 - € 7.450)	?
Kosten per extra isolatie	€ 6.783 (€4.878 - €10.853)	?
Kosten per extra isolatie contacten	€3.400 (€2.317 - €5.694)	?

CONCLUSIE

Meeste kosten kwamen door analyse van testen en inzet van personeel

Personeelskosten per test waren hoger binnen de pilot dan daarvoor. Overcapaciteit?

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

WELKE ETHISCHE EN JURIDISCHE VRAGEN SPELEN ER NOG RONDOM GROOTSCHALIG RISICOGERICHT TESTEN?

- Welke wet is van toepassing?
- Wegen de nadelen op tegen de voordelen?
- Is het doel van de informatie voor burgers informeren of verleiden?
- Moet iedereen meedoen (kinderen?) en wordt iedereen wel bereikt?

HOE HEEFT DE PILOTREGIO HET GROOTSCHALIG RISICO TESTEN GEORGANISEERD? WAT HIELP DAARBIJ, EN WAT NIET? (BUNSCHOTEN)

Wat hielp? (o.a.)

- laagdrempeligheid van testen
- ervaring opzetten teststraten
- motivatie en betrokkenheid van uitvoerders en gemeente
- afstemming met inwoners
- goed projectmanagement
- communicatie met gemeente en inwoners

Wat hielp niet? (o.a.)

- onduidelijkheid over wat er precies moest gebeuren en met welk doel
- werkdruk medische expert
- weinig behoefte van inwoners aan ondersteuning bij isolatie of quarantaine
- softwareproblemen
- afwijkende manier van werken = moeilijk
- tegenstrijdige informatie van de overheid
- weersomstandigheden

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

004 RIOOLWATERSURVEILLANCE

RIOOLWATERSURVEILLANCE INZICHTEN

De hoeveelheid SARS-CoV-2 (coronavirus) in rioolwater hangt samen met de infectiedruk.

BRUIKBAARHEID RIOOLWATERSURVEILLANCE

Dit ondersteunt de bruikbaarheid van rioolwatersurveillance voor het vaststellen van de infectiedruk.

Deze samenhang zou in meer gebieden bevestigd moeten worden om de infectiedruk preciezer te kunnen schatten door middel van rioolonderzoek.

SAMENVATTING RESULTATEN DEELONDERZOEKEN

005 VIROLOGISCH ONDERZOEK

MONDSPOELKIT

Een aanzienlijk deel van de positieve testuitslagen blijkt na een hertest een restinfectie, waardoor mensen uit isolatie kunnen (NB voorlopig resultaat)

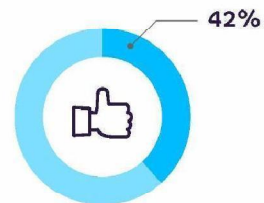
555 mensen ten minste één keer positief getest. Hiervan zijn 194 mensen opnieuw getest na eerste positieve uitslag, 42% kon na hertest direct uit isolatie.

POSITIEF GETEST

UIT ISOLATIE NA HERTEST

CONCLUSIE

De mondspoelkit heeft een zeer hoge sensitiviteit en specificiteit

De mondspoelkit wordt als heel makkelijk in gebruik ervaren

COLOFON**COLOFON****EEN SAMENWERKING VAN**

Deze uitgave is tot stand gekomen met inbreng van een groep betrokkenen (onderzoek, uitvoering, beleid, burgers) bij de pilots Grootschalig risicogericht testen in Bunschoten en Dronten. De onderzoeksresultaten in deze uitgave zijn gebaseerd op de rapportages van de beide pilots. Voor meer informatie verwijzen wij naar deze rapportages.

CONTACT

5.1.2e

(5.1.2e @umcutrecht.nl)

5.1.2e

(5.1.2e @umcutrecht.nl)